

С.Т. Пліскановський,
 д. т. н., професор,
 alkar@gipo.dp.ua
 Т.С. Хохлова,
 к. т. н., доцент,
 alkar@gipo.dp.ua
 О.П. Єгоров,
 к. т. н., доцент,
 iapp@ua.fm
 Ю.О. Ступак,
 к. т. н.,
 st@gipo.dp.ua
 Пліскановський С.О.,
 pleskach@mail.ru

Державний інститут підготовки та перепідготовки кадрів
 промисловості (ДПЮПром), м. Дніпропетровськ

ВИКОРИСТАННЯ ОКРЕМИХ ЕЛЕМЕНТІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ДЕРЖАВНОМУ ІНСТИТУТІ ПІДГОТОВКИ ТА ПЕРЕПІДГОТОВКИ КАДРІВ ПРОМИСЛОВОСТІ

Як показав власний досвід, а також досвід багатьох навчальних закладів, навчання за дистанційною формою потребує серйозного організаційного, методичного та технічного забезпечення.

На наш погляд, при впровадженні дистанційної форми навчання (ДН) в тому чи іншому закладі освіти, крім традиційних для освітньої діяльності критеріїв, необхідно враховувати багато чинників, і перш за все – його економічну доцільність (окупність за реальний проміжок часу). Фахівці з дистанційної форми навчання у своїх виступах і публікаціях часто посиляються на мільярдні прибутки від ДН в розвинутих країнах, не згадуючи при цьому кількість проектів, які були згорнуті, тільки-но розпочавшись, перш за все – з економічних міркувань.

В Україні розвиткові ДН поки що перешкоджають декілька об'єктивних чинників: відсутність затверджених нормативно-правових актів в сфері дистанційного навчання; низький рівень інформатизації суспільства та його інформаційної культури; низька зацікавленість значної частини роботодавців у постійному підвищенні кваліфікації (рівня підготовки) персоналу; висока (відносно середнього рівня доходів громадян) вартість послуг провайдерів Інтернет та інші.

Крім того, на відміну від спеціальностей економічного та гуманітарного профілів, однією з гострих і невирішених проблем при організації ДН з інженерних спеціальностей є організація та проведення лабораторних і практичних робіт на такому рівні, який би забезпечував придбання студентами необхідних навичок і вмінь, у відповідності до нормативних вимог.

В складі інституту працюють чотири факультети, два з яких знаходяться у містах Нікополь та Кривий Ріг. Наявність віддалених факультетів, значні витрати на відрядження викладачів для проведення занять і консультацій та необхідність забезпечення високого рівня якості навчання на цих факультетах спонукали до впровадження окремих елементів ДН. З урахуванням факторів, названих вище, в ДШОпром було обрано такий шлях розвитку ДН, який відповідає сьогоднішнім потребам інституту та його замовників (студентів) і є економічно доцільним.

Перш за все, на всіх факультетах був забезпечений швидкісний доступ до мережі Інтернет (виділені канали, супутниковий канал PlanetSky), що дало можливість не тільки організувати консультації студентів викладачами за допомогою електронної пошти (з 2000 р.), але й підключити до мережі по декілька комп'ютерних класів на кожному з факультетів (всього 14 класів).

Інститутом придбана і введена в експлуатацію система дистанційного навчання „Прометей”, за допомогою якої вже проводиться тестування студентів на віддалених факультетах викладачами з Дніпропетровська. Паралельно з цим систему було адаптовано і для проведення тестування в локальній мережі, без використання Інтернет.

Ще одним важливим елементом є електронна бібліотека, в якій розміщуються навчально-методичні розробки викладачів,

мультимедійні підручники, посилання на окремі Інтернет-ресурси, які можуть статися в нагоді студентам при вивченні тієї чи іншої дисципліни тощо. Матеріали, які розміщені в бібліотеці, систематизовані у відповідності до навчальних планів.

В інституті також проводяться експерименти з дистанційного проведення окремих видів лабораторних робіт, зокрема для студентів спеціальностей „Автоматизоване управління технологічними процесами і виробництвами” і „Теплоенергетика”. Слід обмовитися, що далеко не всі лабораторні роботи можуть бути проведені без фізичної присутності студентів в лабораторії, а лише ті, в яких може бути забезпечене придбання студентами необхідних навичок.

На базі стенду з програмування логічних контролерів SIMATIC S-7 фірми SIEMENS, встановленого в комп'ютерному класі з виходом до мережі Інтернет, нами був здійснений успішний експеримент, в якому студенти віддаленого факультету мали можливість виконувати на стенді лабораторну роботу і спостерігати на своїх моніторах роботу стенду в реальному часі. Успіху в значній мірі сприяло те, що заздалегідь студенти мали можливість ознайомитися зі стендом та окремими його елементами за допомогою мультимедійного підручника-практикуму. Виконаний як електронний підручник, практикум містить теоретичний матеріал з програмування дискретних систем, детальний опис стенду і окремих його елементів, інструкції щодо програмування ПЛК, практичні приклади, виконані у вигляді відеокліпів, а також блок тестування, за допомогою якого студенти можуть перевірити свої знання. Якщо студент не проходить тестування, йому пропонується повернутися до відповідного теоретичного або практичного розділу підручника.

Таким чином, в інституті поступово впроваджуються окремі елементи дистанційного навчання, які стають все більш важливою складовою навчального процесу, підвищуючи його ефективність. Але впровадження тих чи інших елементів дистанційного навчання, перш за все – для студентів інженерних спеціальностей, потребує виваженого підходу, з урахуванням як методологічних, так і економічних аспектів.